

STATEMENT OTTO WORK FORCE

Dringende oproep aan Tweede Kamer en Kabinet : VAART MAKEN

28 januari 2021

Als grootste uitzendorganisatie voor arbeidsmigranten in Nederland doet OTTO Work Force een dringende oproep aan de Tweede Kamer en aan het kabinet om vaart te maken met het verbeteren van de positie van arbeidsmigranten in ons land. Bijna 100 dagen geleden verscheen het rapport van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten met concrete aanbevelingen. Nu is de Tweede Kamer aan zet.

Het is tijd voor een harde aanpak. Door uitzendbureaus en commerciële huisvesting verplichten te certificeren en streng op te treden tegen overtreders krijgen wij grip op de onderkant van de markt. Door meer shortstay arbeidsmigranten huisvesting te bouwen en door een betere informatievoorziening wordt ons land aantrekkelijker voor arbeidsmigranten.

Want we hebben ze hard nodig, nu en in de toekomst.

Krachtige signalen

De afgelopen 10 jaar zijn er talloze oproepen aan de overheid geweest om verantwoordelijkheid te nemen. Enkele voorbeelden:

- 1) In 2011 verscheen het [Parlementair onderzoek](#) 'lessen uit recente arbeidsmigratie'. Een citaat: "De commissie is geschrokken van het groot aantal malafide uitzendbureaus en de slechte, soms schrijnende, huisvestingsituaties van arbeidsmigranten. Gebrekkige huisvesting en overbevolking zorgen niet alleen voor onwenselijke situaties voor de migranten zelf, maar leiden ook tot grote overlast in sommige wijken. Migrant worden onderbetaald door hun werkgevers en huisjesmelkers laten migranten te veel betalen voor kleine en slechte huisvesting. Dit acht de commissie onacceptabel. De commissie is van oordeel dat het kabinet op korte termijn deze negatieve effecten van arbeidsmigratie voortvarend zou moeten bestrijden."
- 2) In 2019 constateerde OTTO Work Force in een [statement](#) dat "een groot deel van de branche adequaat functioneert, maar aan de onderkant van de markt is teveel mis. Er is een wildgroei ontstaan, waar uitbuiting en andere misstanden aan de orde van de dag zijn. Dat is maatschappelijk onaanvaardbaar. Uitzendkrachten zijn meestal kwetsbare werknemers en zij verdienen correcte beloning en een goede behandeling. Onderbetaling leidt tot concurrentievervalsing en het gebrek aan controle laat ruimte voor vermoedelijk grootschalige belastingontwijking."
- 3) Eind oktober 2020 verscheen het [rapport](#) van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten onder de titel 'Geen tweederangsburgers'. Een citaat: "Het uitgangspunt voor de aanbevelingen is dat we arbeidsmigranten moeten behandelen als gelijkwaardige en volwaardige deelnemers van onze samenleving, en dat we onze regelgeving daar ook op moeten inrichten. Dat vergt meer inzet op bescherming van arbeidsmigranten en daarmee ook een grotere rol voor de overheid. De aanbevelingen in dit advies vormen gezamenlijk een sluitend systeem van duidelijke regelgeving, met effectieve handhaving op elk deel van de keten en controle achteraf.

Met deze krachtige signalen is tot nu toe vrijwel niets gebeurd en dat is maatschappelijk onaanvaardbaar.

Vaart maken

In de [brief](#) van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 30 oktober jl. onderschrijft het kabinet de boodschap van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten. De overheid moet haar regelgeving beter inrichten en een actievere rol nemen. De minister onderstreept het belang van de aanbevelingen en heeft inmiddels verschillende concrete stappen gezet. Op majeure punten, zoals het invoeren van een uitzendvergunning wordt in de brief verwezen naar een volgend kabinet. OTTO Work Force doet een dringend appèl om vaart te maken. Doorschuiven mag geen afschuiven worden, daarvoor is de urgentie te groot.

Arbeidsmigranten zijn onmisbaar

De ruim 500.000 arbeidsmigranten¹ in Nederland zijn onmisbaar voor onze economie en niet in de laatste plaats ook zeer belangrijk voor de vitale sectoren. 80% van de arbeidsmigranten werkt in de vitale sectoren².

- De bijdrage van arbeidsmigranten aan het BBP wordt geschat op 15 miljard³.
- De nettobijdrage van arbeidsmigranten aan ons nationale inkomen wordt geraamd op 6,3 miljard⁴.

Door de vergrijzing neemt de potentiële beroepsbevolking in Nederland af⁵:

- In 2000 waren er 4,5 werkenden per 65-plusser
- In 2020 waren er 3 werkenden per 65-plusser
- In 2060 wordt de verhouding 2,2 werkenden per 65-plusser

We zullen ook de komende jaren arbeidsmigranten nodig hebben om het werk te doen én om de groeiende groep 65-plussers te verzorgen en te verplegen. Inmiddels lopen in ons land niet alleen de tekorten op waar het gaat op loodgieters en elektriciens, maar in toenemende mate ook in de zorg.

De vergrijzing van de (beroeps)bevolking is geen exclusief Nederlands fenomeen:

- In Duitsland krimpt de beroepsbevolking tot 2040 met 10%⁶.
- In Polen krimpt de beroepsbevolking tot 2060 met 30%⁷.
- Tot 2070 neemt de Europese beroepsbevolking af met 42 miljoen⁸.

Arbeidsmigranten hoofdthema verkiezingen

Ruim een derde van de Nederlanders vindt dat de positie van arbeidsmigranten een hoofdthema is bij de komende Tweede Kamerverkiezingen. Dit blijkt uit een representatief onderzoek dat **Peil.nl** eind december verrichtte onder 4.000 Nederlanders⁹. Meer relevante bevindingen uit dit onderzoek:

- Tachtig procent van de ondervraagden vindt dat de politiek de komende jaren moet inzetten op verbetering van de integratie van arbeidsmigranten. Uit het onderzoek blijkt dat slechts 15% van de ondervraagden van mening is dat de integratie van arbeidsmigranten in ons land goed geregeld is.
- Ook de verbetering van arbeidsomstandigheden (56%) en de huisvesting (40%) van arbeidsmigranten worden gezien als taken voor een nieuw kabinet. Uit het onderzoek blijkt dat slechts 21% van de ondervraagden vindt dat de huisvesting van arbeidsmigranten in ons land goed is geregeld. Voor de arbeidsomstandigheden is dat 27%.
- Uit het onderzoek komt naar voren dat volgens de ondervraagden het huisvesten van arbeidsmigranten een gedeelde verantwoordelijkheid van overheid en werkgevers is. Werkgevers worden door 57% van de ondervraagden genoemd, terwijl 54% ook een nadrukkelijke rol voor de overheid ziet.
- Nederlanders staan massaal achter een eventuele terugkeer van de uitzendvergunning. Gevraagd naar hun mening over de uitzendsector antwoordt 87% van de ondervraagden dat het invoeren van de vergunningsplicht voor uitzendbureaus noodzakelijk is. Kiezers van links tot rechts zijn hier groot voorstander van. Momenteel is slechts 3 op de 10 uitzendbureaus in Nederland NEN-gecertificeerd en 1 op de 10 is aangesloten bij branchevereniging ABU of NBBU. Meer dan 10.000 bureaus opereren zonder certificering op de markt^{10 11}.

¹ ABU (2018). Whitepaper: Arbeidsmigranten. Van groot belang voor Nederland.

² ABU en NBBU (2018): Factsheet arbeidsmigrantenonderzoek 2018

³ SEO Economisch onderzoek (2018). De economische waarde van arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa voor Nederland, geactualiseerd naar situatie 2020. Voor een nadere toelichting, zie Toelichting op Feiten en cijfers: economische waarde arbeidsmigranten.

⁴ SEO Economisch onderzoek (2018). De economische waarde van arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa voor Nederland, geactualiseerd naar situatie 2020. Voor een nadere toelichting, zie Toelichting op Feiten en cijfers: netto bijdrage arbeidsmigranten

⁵ CBS (2019). Bevolkingsprognose 2019-2060

⁶ Eurostat (2020). Projected old age dependency ratio.

⁷ Eurostat (2020). Population projections

⁸ European Commission (2016). The EU's growth potential vis-à-vis a shrinking workforce.

⁹ Peil.nl in opdracht van KAFRA Housing (2021). Zie <https://kafrahousing.com/blog/2021/01/11/uitzendvergunning-terug-en-hulp-bij-integratie-arbeidsmigranten/>

¹⁰ Stichting Normering Arbeid (2019)

¹¹ Eurostat (2021). Annual detailed enterprise statistics for services (NACE Rev. 2 H-N and S95).

Pleidooi ingrijpen huisvesting

De huisvesting van ruim een derde van de ruim 500.000 arbeidsmigranten in ons land is onder de maat. Hieronder volgen kerncijfers en de door OTTO Work Force voorgestelde oplossingen.

- De Stichting Normering Flexwonen (SNF) en het Expertisecentrum Flexwonen becijferen een tekort van naar schatting 120.000 tot 150.000 bedden¹².
- Circa 40.000 reguliere woningen¹³ worden nu verhuurd aan doorgaans 'short stay' arbeidsmigranten, waardoor deze woningen worden onttrokken aan de reguliere woningmarkt en dus niet beschikbaar zijn voor starters. OTTO Work Force is het eens met de aanbeveling van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten om grootschalige huisvesting aan de rand van een woonwijk / industriegebied als de oplossing te stimuleren en heeft hiermee [positieve ervaringen](#). Dit geldt ook voor de betreffende Gemeenten en de omwonenden
- Om lagere overheden te stimuleren om daar werk van te maken pleit OTTO Work Force daarbij voor het **verplichten** van regionale afspraken voor de huisvesting van arbeidsmigranten die in die regio werken. Dit element ontbreekt bij de aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten
- Het ministerie van BZK inventariseert ook in 2021 kansrijke projecten en stimuleert deze richting gemeenten ook financieel. Om realisatie van nieuwe moderne huisvesting te versnellen, wijst OTTO Work Force daarnaast op het belang van het slechten van niet-financiële knelpunten. Niet iedere Gemeente of Provincie ziet momenteel de noodzaak en urgentie voor het realiseren van grootschalige shortstay huisvesting voor arbeidsmigranten.
- Ook wijst OTTO Work Force op de mogelijkheid van het gebruik van de '[bed-voor-bed-regeling](#)'. Door deze regeling via de VNG nieuw leven in te blazen kunnen vooral de slechtere woonlocaties die door gemeenten worden gedoogd, ingeruild worden voor kwalitatieve, moderne en ruimere huisvesting.
- Naast arbeidsmigranten zijn er andere groepen urgent woningzoekenden voor wie dergelijke huisvestingsoplossingen ook zeer geschikt zijn. OTTO Work Force pleit voor een 'magic mix', waarbij naast arbeidsmigranten ook andere shortstay doelgroepen gehuisvest kunnen worden, zoals statushouders en andere urgent woningzoekenden. Moderne magic mix-oplossingen helpen gemeenten ook om reguliere woningvoorraad voor eigen (startende) burgers vrij te spelen.

Tenslotte pleit OTTO Work Force in lijn met het Aanjaagteam voor het certificeren van alle commercieel verhuurde huisvesting aan arbeidsmigranten.

- Deze certificeringsplicht is minimaal gebaseerd op de normen van de Stichting Normering Flexwonen en wordt jaarlijks gecontroleerd door de SNF (soort APK-keuring)
 - Bij de certificering behoort een sterrenclassificatie van de huisvesting (1 tot 5 sterren, vergelijkbaar met de hotel-classificatie) met daarbij een koppeling voor een maximaal huurbedrag per classificatie.
 - Gemeenten hebben direct inzicht in de SNF gecertificeerde locaties waardoor Gemeenten hun handhaving kunnen inzetten op de niet SNF gecertificeerde huisvesting
 - Een digitaal SNF nachtregister is onderdeel van de certificering waardoor er direct inzicht is welke personen in de arbeidsmigrantenhuisvestinglocatie verblijven. Het SNF nachtregister in combinatie met het BRP geeft voldoende inzicht in het aantal verblijvende arbeidsmigranten per gemeente.
 - Eigenaren van niet-gecertificeerde huisvesting wordt beboet met een bedrag van € 5.000,- per bed
- Het Aanjaagteam pleit voor een woonruimte van 15m² per persoon en een bezetting van een persoon per slaapkamer. OTTO Work Force wijst erop dat deze norm in de praktijk gezien de huidige tekorten niet altijd haalbaar is. Juist om hier snel naartoe te kunnen werken in de toekomst, is het nodig dat er vaker gemeentelijk groen licht gegeven wordt voor nieuwe kwalitatieve huisvestingsprojecten. Het Aanjaagteam pleit dat het uitzendbureau verantwoordelijk moet zijn voor het inschrijven van arbeidsmigranten in het BRP. Daar dit een persoonlijke aangelegenheid is, kan dit (ook AVG technisch) nooit een verantwoordelijkheid van de uitzender zijn. Tevens past dit ook niet in de visie om werken en wonen zoveel mogelijk te scheiden.

¹² Expertisecentrum Flexwonen (2019). <https://www.gemeente.nu/ruimte-milieu/wonen/steeds-groter-tekort-aan-woonruimte-arbeidsmigranten/>. Voor een nadere toelichting, zie Toelichting op Feiten en cijfers: huisvesting arbeidsmigranten.

¹³ Stichting Normering Flexwonen (2021). Managementrapportage 1 januari 2021. Voor een nadere toelichting, zie Toelichting op Feiten en cijfers: huisvesting arbeidsmigranten.

Pleidooi ingrijpen uitzendbureaus

Sinds het afschaffen van de uitzendvergunning in 1998 (Nederland is het enige EU land zonder uitzendvergunning) is er aan de onderkant van de uitzendmarkt een wildgroei ontstaan. Nederland telt inmiddels 15.600 uitzendbedrijven, een groei van bijna 11.000 sinds 1998. Dat leidt tot misstanden als onderbetaling, concurrentievervalsing en belastingontwijking omdat het merendeel niet NEN - gecertificeerd is. Slechts 3 op de 10 uitzendbedrijven is NEN-gecertificeerd en slechts 1 op de 10 uitzendbureaus is aangesloten bij de branchevereniging ABU of NBBU.

OTTO Work Force realiseert zich dat het opzetten van een nieuw vergunningensysteem zoals voorgesteld door het Aanjaagteam een tijdrovende aangelegenheid is en pleit derhalve voor het op korte termijn voor het invoeren van een snel realiseerbare 'basis'-uitzendvergunning' met de volgende verplichtingen:

- NEN 4400 certificering gesteund door de vakbonden inclusief controle op inlenersbeloning
- Waarborgsom van € 75.000
- Certificaat van vakbekwaamheid uitzenden
- De BIBOB toets

De overheidsmaatregelen moeten niet uitsluitend gericht zijn op malafide uitzendbureaus, maar tevens op bedrijven die daar zaken mee doen. Daarmee wordt de voedingsbodem weggehaald.

OTTO Work Force stelt de volgende concrete maatregelen voor:

- De inlener wordt verplicht in zijn jaarrekening te vermelden gebruik te maken van gecertificeerd uitzendbureau, hetgeen dus onderdeel wordt van de accountantscontrole
- De inlener wordt verplicht gebruik te maken van de G-rekening, om de betaling van sociale premies veilig te stellen
- Bij het inlenen via een niet-gecertificeerde uitzendbureau wordt de inlener beboet met een bedrag van € 8.000,- per persoon.

Scheiden werken en wonen

Veel uitzenders bieden huisvesting aan uit zorgplicht van hun werknemers vanwege het grote woningtekort. Helaas kan dit leiden tot een ongewenste afhankelijkheidsrelatie tussen de -vaak kwetsbare- arbeidsmigrant en de werkgever. Gelet op de grote tekorten op het gebied van huisvesting is het afdwingen van een onmiddellijke en totale scheiding op dit moment niet opportuun.

Wel stelt OTTO Work Force een aantal maatregelen voor die wel haalbaar zijn:

- De werkgever mag de arbeidsmigrant niet verplichten gebruik te maken van een hem aangeboden woonruimte.
- Het einde van het arbeidscontract heeft geen consequenties voor de huisvesting van de arbeidsmigrant. M.a.w. hij mag deze blijven gebruiken na afloop van het arbeidscontract.

In veel gevallen wordt de huisvesting van arbeidsmigranten B2B geregeld, door een overeenkomst tussen huisvester en de werkgever. OTTO Work Force pleit voor het omvormen van deze handelwijze van B2B naar B2C, waarbij de arbeidsmigrant zelf een contract heeft met de huisvester. Gelet op de geschetste tekorten op het gebied van huisvesting stelt OTTO Work Force dat een overgangperiode van 5 jaar wenselijk is om de markt te normaliseren van B2B naar B2C.

Informatie en imago

Nederland heeft arbeidsmigranten hard nodig, nu en in de toekomst. OTTO Work Force vraagt derhalve aandacht voor een minder belicht aspect op het gebied van de werving van arbeidsmigranten. De aantrekkelijkheid van Nederland als 'werkland' voor arbeidsmigranten is niet vanzelfsprekend.

Arbeidsmigranten uit Centraal en Oost-Europa hebben de keuze uit meerdere landen. Algemene beeldvorming en informatie over werken, wonen en integratie spelen daarbij een belangrijke rol. Voorbeelden van uitbuiting, slechte huisvesting en gebrekkige integratie worden vaak breed uitgemeten in de (social) media. Het adagium 'wie goed doet, goed ontmoet' is in die zin ook in dit geval ook voor ons land van belang. OTTO Work Force pleit voor goede informatievoorziening in het wervingsland van de arbeidsmigrant. Een charmeoffensief zou de aantrekkelijkheid van ons land kunnen stimuleren. Inkomenszekerheid speelt daarbij een grote rol, daarom pleit OTTO Work Force voor afspraken met werkgevers dat arbeidsmigranten die in het buitenland geworven worden gedurende hun eerste contractperiode (minimaal 3 maanden) een garantieloon moeten krijgen gebaseerd op het WML 40 uur.

Deze afspraak zou werkgevers in Nederland moeten worden ingevoerd omdat slechts de helft van de arbeidsmigranten door uitzendbureaus in het buitenland geworven worden.

Het Kenniscentrum Arbeidsmigranten

OTTO Work Force is warm pleitbezorger van het objectiveren van de discussie rondom arbeidsmigranten. Het debat moet niet gaan over wat is wel of niet waar; het debat moet gaan over wat de beste oplossing is. Gefundeerde kennis en gevalideerde cijfers zijn daarbij onontbeerlijk. [Stichting Het Kenniscentrum Arbeidsmigranten](#) heeft tot doel de kennisautoriteit te worden op het gebied van arbeidsmigranten. Gezamenlijk met een breed gedragen bestuur en een eigen wetenschappelijke raad initieert het zelf wetenschappelijk onderzoek rondom voor arbeidsmigranten belangrijke thema's zoals wonen, werken, integratie en cultuur. Op 4 maart presenteert het haar eerste onderzoeksresultaten van een, in samenwerking met I&O Research, opgezet onderzoekspanel bestaande uit meer dan 2.000 arbeidsmigranten. Hierbij staat de mening van de arbeidsmigrant over Nederland centraal. Voor meer informatie over het kenniscentrum en deelname aan het webinar, zie bijgevoegde website: www.hetkenniscentrumarbeidsmigranten.nl/symposium. Het Kenniscentrum Arbeidsmigranten is een initiatief van de oprichters van OTTO Work Force en wordt inmiddels breed gedragen.

Toelichting op feiten en cijfers zie onderstaand pagina 6-8

Voor meer informatie over dit statement :

Frank van Gool

CEO OTTO Work Force BV

06-49060111

0478-529925

fvangool@ottoworkforce.eu

Toelichting op Feiten en cijfers

In het OTTO Statement worden diverse feiten en cijfers gebruikt. Onderstaand volgt voor de belangrijkste feiten en cijfers een nadere toelichting.

- **Economische waarde arbeidsmigranten**

Arbeidsmigranten zijn van grote toegevoegde waarde voor de Nederlandse economie. Zo dragen zij jaarlijks circa €15 miljard bij aan het Nederlandse nationaal inkomen.

Uit onderzoek van SEO Economisch Onderzoek¹⁴ blijkt dat in 2016 in totaal 371.000 arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa actief waren als werknemer in Nederland. Samen vervulden zij in totaal 514.000 verschillende banen en droegen zij ongeveer €11 miljard bij aan het nationaal inkomen. Na aftrek van de daarvan uitgekeerde beloning aan arbeidsmigranten blijft hier ruim €5 miljard van over, ongeveer 300 euro per Nederlander. (In 2015 was dat respectievelijk ruim 9 miljard en bijna 4 miljard, omgerekend ongeveer 250 euro per hoofd van de bevolking). Momenteel zijn er echter veel meer arbeidsmigranten in Nederland actief. Naar schatting is het aantal arbeidsmigranten opgelopen tot ruim 500.000¹⁵, wat betekent dat zij gezamenlijk bijna €15 miljard bijdragen¹⁶.

- **Netto bijdrage arbeidsmigranten**

Arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa vervulden in 2016 gezamenlijk 4,7% van het totaal aantal banen van werknemers in Nederland. Daarmee leveren arbeidsmigranten een substantiële bijdrage aan de productie in Nederland en daarmee aan het Nederlandse nationaal inkomen.

Meer specifiek droegen arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa in 2016 ongeveer €11 miljard bij aan het nationaal inkomen van Nederland. Hiervan valt ongeveer €6 miljard (58%) onder lonen en premies voor de arbeidsmigranten zelf. De overige €5 miljard (42%) betreft de nettobijdrage aan het nationaal inkomen (toegevoegde waarde i.t.v. productie, belastingen en premies)¹⁷. De bijdrage aan het nationaal inkomen komt hiermee neer op ongeveer €300 euro per hoofd van de Nederlandse bevolking.

Anno nu zijn er indicatief 500.000 arbeidsmigranten in Nederland. Logischerwijs is de totale bijdrage aan het nationaal inkomen – als gevolg van de absolute toename van het aantal arbeidsmigranten – ook gestegen. Ten eerste is de bijdrage aan het nationaal inkomen op dit moment indicatief €15 miljard. $(11.000.000.000 : 371.000) \times 500.000 = €14.800.000.000$. Ook nu valt een deel hiervan onder lonen en premies voor de arbeidsmigranten zelf, en wel €8,7 miljard $(0,58 \times 15 \text{ miljard})$. Het overige deel betreft de nettobijdrage aan het nationaal inkomen. Deze bedraagt momenteel indicatief €6,3 miljard $(0,42 \times 15 \text{ miljard})$.

- **Vergrijzing in Nederland**

De Nederlandse beroepsbevolking vergrijst snel; het aantal ouderen in de Nederlandse bevolking neemt zienderogen toe. Het aandeel werkenden (20 tot 65 jaar oud) in de totale bevolking is de afgelopen jaren gedaald van 62% in 2000 naar slechts 58,8% in 2020. En dit aandeel zal zelfs verder afnemen naar 53% in 2040¹⁸. Op dit moment is bijna één op de vijf Nederlanders 65 jaar of ouder (19,5%) en staan er ruim drie werkenden tegenover elke 65-plusser. Maar die verhouding zal dalen tot slechts 2,2 werkenden per 65-plusser in het jaar 2060¹⁹.

¹⁴ SEO Economisch onderzoek (2018). De economische waarde van arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa voor Nederland

¹⁵ ABU (2018). Whitepaper: Arbeidsmigranten. Van groot belang voor Nederland.

¹⁶ Berekening: $(11.000.000/371.000) \times 500.000 = 14.800.000$.

¹⁷ SEO Economisch Onderzoek (2018). DE ECONOMISCHE WAARDE VAN ARBEIDSMIGRANTEN UIT MIDDEN- EN OOST-EUROPA VOOR NEDERLAND. Pagina 13.

¹⁸ CBS (2019). Prognose: 19 miljoen inwoners in 2039.

¹⁹ CBS (2019). Bevolkingsprognose 2019-2060

- **Vergrijzing in Duitsland**

Duitsland is een van de meest vergrijpsde landen van Europa. In 2050 is bijna 1/3^e van de bevolking ouder dan 65 jaar. Vooral de beroepsbevolking gaat naar verwachting fors krimpen: tot 2040 neemt de beroepsbevolking met 10% af en met 1/3^e tot 2060. Dit gaat in totaal om 16 miljoen mensen. Op dit moment zijn drie werkkenden voor elke 65-plusser. Deze verhouding zal naar verwachting echter dalen naar twee werkkenden per 65-plusser in 2040.

- **Vergrijzing in Polen**

Ook Polen kampt met aanhoudende bevolkingskrimp en vergrijzing. Want als gevolg van emigratie (van met name jongeren), lage geboortecijfers en vergrijzing krimpt de Poolse bevolking tot 2060 naar verwachting met liefst 6 miljoen (2020: 38 miljoen; 2060: 32 miljoen)²⁰. Verder zal het aandeel ouderen in de bevolking de komende jaren explosief groeien. Zo is in het jaar 2050 naar verwachting meer dan de helft van de bevolking 50 jaar of ouder²¹! Daarnaast zijn er momenteel circa 4 werkkenden voor elke 65-plusser, maar dit zal afnemen naar minder dan 2 werkkenden per 65-plusser in 2050²².

- **Uitzendvergunning – Visie Nederlanders**

Maar liefst 87% van de Nederlanders vindt dat het invoeren van een vergunningsplicht voor uitzendbureaus noodzakelijk is. Kiezers van links tot rechts zijn hier groot voorstander van. Dat blijkt uit recent onderzoek onder 4.000 Nederlanders dat werd uitgevoerd door Peil.nl²³.

- **Huisvestingstekort arbeidsmigranten**

Het tekort aan geschikte huisvesting voor arbeidsmigranten is de afgelopen jaar fors opgelopen. Waar er in 2017 nog een tekort was aan circa 100.000 bedden, is dit aantal de afgelopen jaren opgelopen tot indicatief 120.000 tot 150.000 in 2019²⁴. Het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten beveelt aan om op korte termijn “meer en betere huisvesting voor arbeidsmigranten te realiseren”²⁵. Dit blijkt tot op heden echter weinig succesvol. Want terwijl het Aanjaagteam inzet op de realisatie van ten minste 50.000 bedden per jaar (voor een periode van 3 jaar), werden in 2020 naar verwachting slechts 10.000 nieuwe bedden voor arbeidsmigranten gerealiseerd²⁶. Door het huisvestingstekort worden arbeidsmigranten nu vaak ondergebracht in reguliere woningen in woonwijken. Maar arbeidsmigranten die hier kortdurend verblijven – short stay - zijn niet bezig met integreren, vervelen zich in de woonwijken en hebben een hoge roulatie. Bovendien leidt tot een toegenomen druk op de woningmarkt, oplopende huur- en koopprijzen en lange wachtlijsten voor huurwoningen. Volgens cijfers van Stichting Normering Flexwonen wordt 76% van alle door SNF-gecertificeerde locaties gevormd door reguliere woningen. Dit komt neer op 8.739 woningen. Uitgaande van de 98.708²⁷ door SNF gecertificeerde bedden en 500.000 arbeidsmigranten, worden in totaal 44.266 reguliere woningen²⁸, vaak bedoeld voor starters, bewoond door arbeidsmigranten.

²⁰ Eurostat (2020). Population projections.

²¹ Institute for Structural Research (IBS) (2017). Conference "Population ageing, labour market and public finance in Poland" (via <https://ibs.org.pl/en/events/population-ageing-labour-market-and-public-finance-in-poland/>)

²² Eurostat (2020). Projected old age dependency ratio.

²³ KAFRA Housing (2021). Zie <https://kafrahousing.com/blog/2021/01/11/uitzendvergunning-terug-en-hulp-bij-integratie-arbeidsmigranten/>

²⁴ Expertisecentrum Flexwonen (2019). <https://www.gemeente.nu/ruimte-milieu/wonen/steeds-groter-tekort-aan-woonruimte-arbeidsmigranten/>

²⁵ Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten (2020). Geen tweederangsburgers. Aanbevelingen om misstanden bij arbeidsmigranten in Nederland tegen te gaan. Pagina 35-36.

²⁶ Ministerie van Binnenlandse Zaken (2020). Staat van de Woningmarkt – Jaarrapportage 2020.

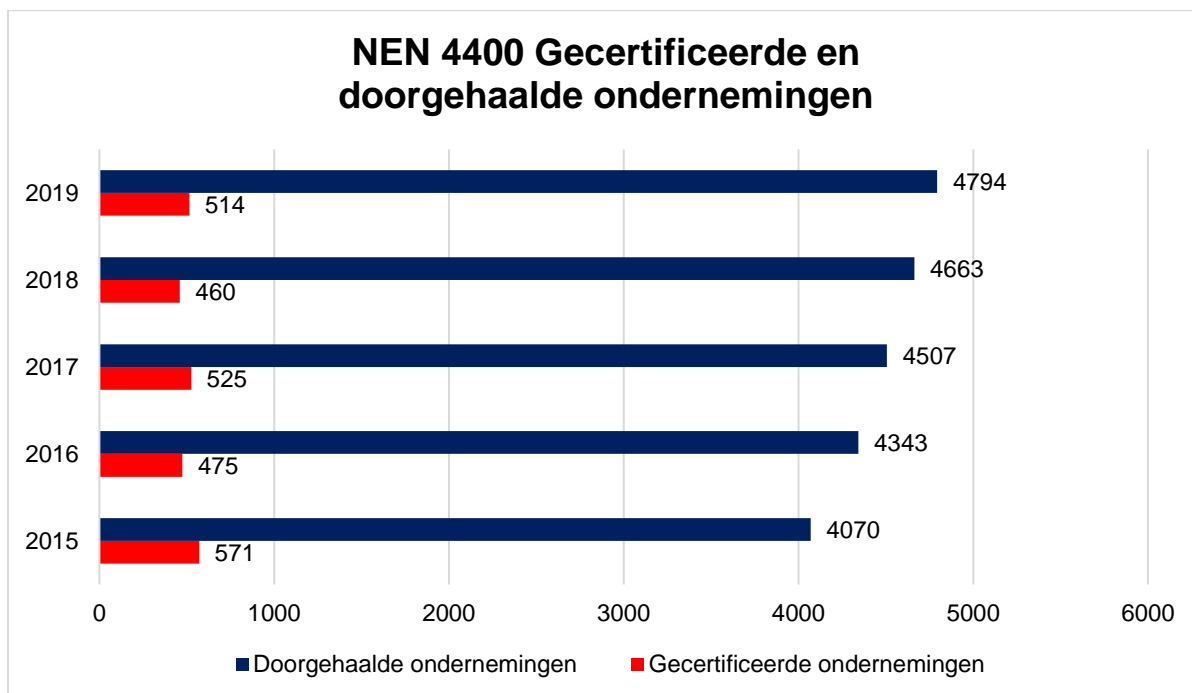
²⁷ Stichting Normering Flexwonen (2021). Managementrapportage 1 januari 2021.

<https://www.normeringflexwonen.nl/nieuws/managementrapportage-1-januari-2021>

²⁸ Berekening: 500.000 arbeidsmigranten / 98.708 gecertificeerde bedden ≈ 5,07. 8.739 woningen * 5,07 = 44.266 woningen.

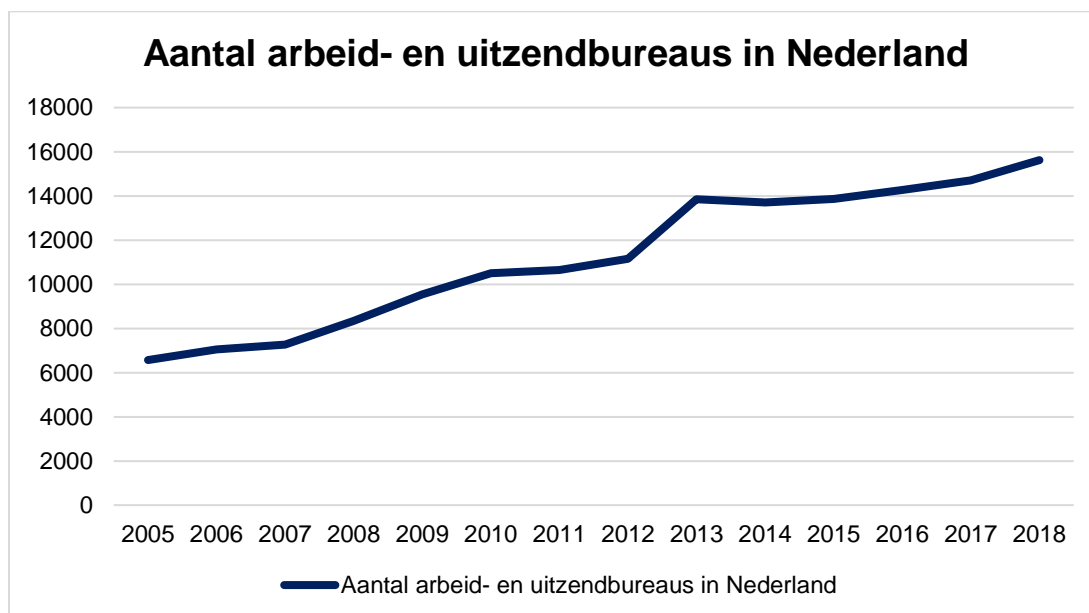
- **Aantal NEN 4400 gecertificeerde en doorgehaalde ondernemingen**

Het aantal NEN 4400-gecertificeerde ondernemingen groeit de afgelopen jaren gestaag. Desalniettemin zijn nog altijd slechts 4.794 ondernemingen NEN 4400 gecertificeerd.

- **Groei aantal uitzendbureaus**

Het aantal arbeid- en uitzendbureaus in Nederland is de afgelopen jaren sterk gegroeid. Nederland telt inmiddels bijna 16.000, terwijl ons land in het jaar 2000 slechts 4.000 arbeid- en uitzendbureaus telde. Dat komt neer op een verviervoudiging in slechts 20 jaar!²⁹

²⁹ Eurostat (2021). Annual detailed enterprise statistics for services (NACE Rev. 2 H-N and S95).